

Ministeren

Retsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Retsudvalget har den 23. maj 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 625 (alm. del) efter ønske fra Mogens Jensen (S) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 625:

Vil ministeren, bl.a. på baggrund af omtalen på tvmidvest.dk "Chikane på Kærshovedgård: Politikere kræver handling" den 21. maj 2017, redegøre for, hvad regeringen vil gøre for at forhindre overgreb på ansatte på Udrejsecenter Kærshovedgård, som ifølge tillidsmanden på stedet bl.a. udsættes for "verbale trusler om overfald og andre krænkelse af seksuel karakter", og vil ministeren endvidere redegøre for omfanget af tilsvarende overgreb på landets asylcentre, og for hvilke initiativer ministeren vil tage for at forhindre overgrebene?

Svar:

Indledningsvis vil jeg gerne understrege, at det på ingen måde er acceptabelt, at beboere på landets asylcentre udøver chikane eller andre former for overgreb over for personalet eller de øvrige beboere. Alle kriminelle handlinger skal derfor straks anmeldes til politiet.

Derudover har Udlændinge- og Integrationsministeriet til besvarelsen af spørgsmålet indhentet bidrag fra Udlændingestyrelsen, som jeg kan henholde mig til:

"1. Udlændingestyrelsen er ansvarlig for at tilvejebringe og drive indkvarteringssteder for asylansøgere (asylcentre). I praksis driver en række indkvarteringsoperatører asylcentrene på vegne af Udlændingestyrelsen. Driften er reguleret i årlige operatørkontrakter mellem Udlændingestyrelsen og indkvarteringsoperatørerne, hvoraf det fremgår, hvilke opgaver operatørerne skal udføre.

Det fremgår bl.a. af operatørkontrakterne, at der skal udvises nultolerance over for enhver form for kriminalitet og uhensigtsmæssig adfærd på asylcentrene. Operatørerne skal således anmelde alle former for kriminalitet, mistanke om kriminelle forhold og mistanke om radikaliserings m.v. til det lokale politi. Operatørerne har endvidere pligt til hurtigst muligt og uden ugrundet forsinkelse at indberette alle former

5. juli 2017

Koncernøkonomi
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2017 - 8838
Akt-id 246205

for kriminalitet og alvorlige hændelser på asylcentre til Udlændingestyrelsen.

For så vidt angår operatørernes politianmeldelser bemærker Udlændingestyrelsen, at det er op til den lokale politikreds at vurdere, om og i givet fald hvordan der skal ske politimæssig opfølgning.

Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., at asylansøgere, der er indkvarteret på et asylcenter, ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personalet må lægge hindringer i vejen for udførelsen af personalets opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden. En overtrædelse af denne bestemmelse, som er subsidiær i forhold til bl.a. straffelovens § 266 om trusler, kan straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år, jf. udlændingelovens § 60, stk. 1.

For så vidt angår operatørernes indberetninger til Udlændingestyrelsen bemærker styrelsen, at indberetningerne har til formål at sikre, at styrelsen i hvert enkelt tilfælde kan træffe de forholdsregler, der vurderes at være nødvendige. Udlændingestyrelsen vil f.eks. kunne pålægge en beboer et påbud om at flytte til et andet asylcenter, hvis det vurderes nødvendigt og hensigtsmæssigt.

Operatørernes indberetningspligt omfatter f.eks. chikane af beboere og medarbejdere, mistanke om radikaliserings samt tilfælde af hærværk, tyveri, brandstiftelse, seksuelle krænkelser, vold og trusler, hvad enten det er rettet mod beboere på centeret eller mod medarbejdere, magtanvendelse samt andre alvorlige konflikter m.v.

2. Det indgår i det asylansøgerkursus, som er obligatorisk for asylansøgere over 18 år, og som desuden tilbydes asylansøgere på 17 år, at beboerne får et helt indledende kendskab til danske kultur- og samfundsforhold, herunder seksualmoral, ligestilling og kvinders samt minoriteters rettigheder.

3. Det er Kriminalforsorgen, der har ansvaret for den daglige drift af Udrejsecenter Kærshovedgård. Derfor er det også Kriminalforsorgens personale, som består af fængselsbetjente m.fl., der er til stede på centeret døgnet rundt.

Midt- og Vestjyllands Politi har ansvaret for sikkerhed og tryghed i og omkring udrejsecenteret og er ligeledes til stede på centeret døgnet rundt. Det er en politimæssig opgave at vurdere, om en beboers adfærd giver grundlag for at gribe ind over for beboeren, eksempelvis ved at anholde den pågældende.

Udrejsecentret er hovedsagelig et indkvarteringssted for kriminelle udviste, personer på tålt ophold samt voksne kvinder og mænd, der

har fået endeligt afslag på asyl, og som ikke medvirker til deres udrejse. Det er på den baggrund sjældent relevant for Udlændingestyrelsen at overveje at overflytte en beboer fra Udrejsecenter Kærshovedgård til et andet asylcenter på baggrund af beboerens adfærd.

De indberetninger, som Udlændingestyrelsen modtager fra Udrejsecenter Kærshovedgård, indgår i den løbende dialog mellem Kriminalforsorgen og styrelsen om driften af centret, herunder om behovet for i kortere eller længere perioder at etablere en tryghedsskabende vagtordning på indkvarteringsstedet.

4. Udlændingestyrelsen har til brug for besvarelsen via Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, som har oplyst følgende:

”Direktoratet for Kriminalforsorgen har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Kriminalforsorgen Midt- og Nordjylland.

Kriminalforsorgen Midt- og Nordjylland har oplyst, at der på Udrejsecenter Kærshovedgård, som i alle Kriminalforsorgens øvrige institutioner, er nul-tolerance over for trusler, vold og andre lovbrud. Nul-tolerancen gælder både mellem beboere og ansatte og beboerne imellem. Kriminalforsorgen politianmelder derfor tilfælde af trusler, vold mv., så politi og anklagemyndighed kan vurdere, om der er grundlag for at rejse sigtelse og tiltale mod den pågældende beboer og indbringe sagen for domstolene.

Kriminalforsorgen Midt- og Nordjylland har videre oplyst, at alle episoder, som er oplevet som voldsomme eller krænkende, indberettes via IT-systemet LetAsyl til Udlændingestyrelsen til vurdering og orientering. Det gælder også episoder, der ikke politianmeldes. Det er Udlændingestyrelsen, der har bemyndigelse til at (om)placere beboerne og træffe afgørelse om deres opholdssted.

På Udrejsecenter Kærshovedgård har personalet fast månedlig supervision, og udrejsecenteret har tilknyttet en psykolog, som fast én gang ugentligt giver personalet mulighed for at vende episoder i et fortroligt rum.

Hvis en medarbejder – uanset køn – udsættes for trusler, chikane eller lignende, går ledelsen på udrejsecenteret i dialog med den pågældende medarbejder for at sikre opfølgning på hændelsen. I den forbindelse overvejer ledelsen blandt andet, hvorvidt der er behov for, at medarbejderen midlertidigt eller til at gøre tjeneste på andre af Kriminalforsorgens institutioner, såfremt dette er muligt. Det er en mulighed, som er relevant for fængselsbetjente, der har været udsat for trusler eller anden krænkende adfærd, og som Kriminalforsorgen i øvrigt benytter i alle dele af organisationen. Sådanne overvejelser sker altid i samarbejde med den pågældende medarbejder.

Kriminalforsorgen Midt- og Nordjylland har endelig oplyst, at alt personale på Udrejsecenter Kærshovedgård i dagligdagen bærer overfaldsalarmer. Personalet har således mulighed for hurtigt at tilkalde hjælp ved tilspidsede eller utrygge episoder. Det tilstedeværende politi på udrejsecentret bærer også alarmer og deltager ved alle aktiveringer af alarmsystemet. Det er politiet, som har magtbeføjelsen på udrejsecentret, da beboerne ikke er frihedsberøvede.

Direktoratet kan henholde sig til det af Kriminalforsorgen Midt- og Nordjylland oplyste.”

5. Udlændingestyrelsen har endvidere til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra de øvrige indkvarteringsoperatører, dvs. Røde Kors, Vesthimmerlands Kommune, Jammerbugt Kommune, Thisted Kommune og Tønder Kommune.

Røde Kors har oplyst, at Røde Kors ikke oplever, at det er et generelt problem, at medarbejderne på de asylcentre, som Røde Kors driver, chikaneres af beboerne.

Vesthimmerlands Kommune har bl.a. oplyst, at medarbejderne med mellemrum oplever at blive udsat for verbale trusler. Truslerne, der yderst sjældent er af seksuel karakter, er altovervejende af meget generel karakter, f.eks. generelle trusler om vold eller om hærværk.

Der er iværksat en indsats for at monitorere og imødegå den psykiske belastning, som trusler kan medføre for medarbejderne. Således skal en medarbejder, hvis denne udsættes for trusler eller krænkelser, udfylde et skema, hvor episoden beskrives og vurderes. På den baggrund iværksættes der regelmæssige opfølgningssamtaler med medarbejdere, der har været udsat for trusler eller krænkelser.

Hvis det er muligt, flyttes en beboer, der har fremsat trusler, til et andet center.

Jammerbugt Kommune har bl.a. oplyst, at nogle beboeres frustrationer udmønter sig i trusler om vold og hærværk. Trusler om vold rettes kun i sjældne tilfælde mod enkelte medarbejdere, og chikane af seksuel karakter forekommer yderst sjældent.

Jammerbugt Kommune har betydelig fokus på at ruste medarbejderne til at håndtere de beboere, der er frustrerede, og at forebygge eventuelle konflikter bl.a. ved, at medarbejdere skal deltage i obligatoriske kurser i f.eks. kulturforståelse og konflikthåndtering. Forebyggende indsatser har været drøftet i organisationens MED-udvalg og i forbindelse med, at der i efteråret 2016 er blevet gennemført en trivselsmåling og en psykisk APV blandt medarbejderne på de asylcentre, som drives af Jammerbugt Kommune.

På alle asylcentre, der drives af Jammerbugt Kommune, er der etableret beboerråd, som medarbejderne har et tæt samarbejde med, og som medvirker til at nedtrappe konflikter.

Thisted Kommune har bl.a. oplyst, at medarbejderne generelt oplever at blive behandlet med respekt fra beboerne. Verbale trusler om overfald og andre krænkelser af seksuel karakter udgør ikke et problem på de asylcentre, som drives af kommunen. Der er således ikke eksempler på, at medarbejdere er blevet udsat for sådanne krænkelser.

Tønder Kommune har bl.a. oplyst, at der ikke er generelle problemer med, at beboerne udsætter medarbejderne for chikane. Der har dog været enkelte eksempler på chikane og trusler.

Alle medarbejdere gennemfører et obligatorisk kursus i konflikthåndtering, og personalet på børnecentrene og sundhedsområdet har tryghedsalarmer, så de kan tilkalde hjælp efter behov.

Kommunen tager medarbejderens sikkerhed alvorligt, og der er udarbejdet en fast procedure til løbende vurdering af de forskellige arbejdsfunktioner. I den forbindelse drøftes det også, om der er beboere, som medarbejderne ikke skal opholde sig alene med.

I tilfælde af, at en medarbejder udsættes for chikane eller trusler, kan der efter omstændighederne ske inddragelse af kommunens kriminalpræventive koordinator, og det vurderes, om beboeren bør flyttes til et andet asylcenter, eller om der f.eks. er behov for en tryghedsskabende vagt på centeret i en periode.

Endelig drøftes alle episoder i samarbejdsudvalget, og der udarbejdes en handleplan til forebyggelse af yderligere episoder. Den involverede medarbejder kommer til samtale med sin afdelingsleder, hvor det vurderes, om der er behov for supervision eller en samtale med en psykolog. Det bemærkes i den forbindelse, at der er mulighed for at tilkalde en krisepsykolog med kort varsel.”

Inger Støjberg

/

Anette Görtz